

L a t w e e f c h u A l w i s e s .

Nr. 25. Zettortdeenâ 20tâ Juni 1846.

M e h m a m e i t e n e .

(Stahst, kas parahda, zil brühnischligi Deew
zilwetus wadda.)

(Stattees Nr. 24.)

O h t r a n o d a k k a .

Grihnau leelmahtes brahlis, von Berg wahr-
dâ fo winna par mirruschu turreja, wehl bija
dshwâ; winsch karra-deenestâ un uhsaru wirs-
neeks buhdams, bij karra-laukâ eewainohts
no sirga nokrittis. Winna laudis redseja ka
winsch no sirga nokritte un dohmaja, ka winsch
nu jaw effoht pagallam. Bet winsch tif ween
bijstipri eewainohts; eenaidneeki winnu fanehme
un kahdâ tablâ pilfatâ aisdwedbuschi turreja par
zeetumneeku. Winnam ne kahdâ wihsê ne isbe-
wahs par fewi teem sawejeem kahdu sinnu laist,
nedf arri no scheem kahdu sinnu dabbut. Kad
nu meers bij derrehts stary waldineekeem, tad
arri von Berg tifke palaisst wakkam, un winsch
taggad par majoru zelts, ar sawu karra-pulku
dewahs us mihlu tehwu semmi atpakkat. Us
scha tabla zetta winna karra-spehks kahdâ masâ
pilschthinâ turreja atpuhtes deenu. Kahdas pahri
juhdes no schejenes dshwoja majoram labf
draugs, un winsch jahje to apmekleht. No scha
drauga winsch dabbuta dsirdeht, ka winna mih-
lais schwahgeris Grihnau mirris, bet kâ tai at-
raitnei un winnas trim behrneem klahjoteek, to
schis ne sinnaja pateikt.

Kad nu Berga kungs wakkara ar sawu sul-
laini atpakkat jahje us pilfatu, tad tas zetta nomal-
dijahs. Bija pats wehlais ruddena laiks, un
winna zelsch gabje zaur tumfchu preeschu meschu,
kas arween beesaks un beesaks palifke. Gesah-
kumâ wehl mehnes spihdeja pa preeschu starypahm,
bet arri tas drihs nogahje. Beesi debbeschi gaisu

apmahze, bahrgs wehjsch pubte un leetus ar
sneegu gahsahs no gaisa semme. Beidsiht pa-
lifke tif tumfch, ka gan drihs ne gaisu wairs ne
warreja atjehgt. Majorf teize us sawu sullaini:
„Muhfu sirgi irr pawiffam peekuffuschi; un jeh-
fchu gan laiks tahds auksts un nejauks irr, mums
tatschu wajjadsehs schê meschâ nakti pahrlaist.“

Tas sullainis wahrda Alkâ, atbildeja: Kas
tad nu par to! Meba ta buhtu pirma reise! Es
uskurschu ugguni un kad nu mums naw ne ka fo
ehst un dsehrt, tad tatschu warrekim safilditees.
Winsch nu nokahpe no sirga, peesehje to pee
kahda kohka un mekleja appaksch kohkeem kahdu
weetinu, fur wehjsch un leetus tohs ne aisenmtu.
Bet ugguni uskurt ne mas ne isbewahs, jo wiffi
tee sakaltuschi kohki un nokrittuschi kohku sarri bij
slapjuma pilni. Wehtra druszim nostahjahs un
winni dsirdeja tablumâ sunni reisoht. Sullainis
teize: Paldees Deewam! tē ne tabf buhs kahds
zeems, woi kahda semmneeka mahja. Majorf
atbildeja: To paschu es arr zerreju; kahpsim
atkal sirgeem muggurâ un jahsim turp us to puffi
fur tas suns rej.

Kad labbu gabbalu bij jahjuschi, tad zaur
kohku starypahm pamannija ugguni spihdoht, kas
reisu reisehm pasudde un tad atkal paspihdeja.
Beidsiht tee atradde kahdu weentuligu mahju
meschâ, fur klahst bija steddele, stallis un dahrs
un wissapfahrt pagalma muhra sehsta. Ugguns
no kufnas tif gaischi spihdeja, ka wiffu to mescha
puffi apgaisnoja. Patte ta mahja lifkabs dees-
gan stipri buhweta, un tee lohgi bij nostiprinati
ar dselsu trellineem. Abbi jahneeki nu nokahpe
no sirgeem, wedde sirgus pee rohkas ap to mahju
apfahrt, raudsidami fur wahrtnus atrast, lai
warretu tif eekschâ, un tâ tee aishahze libdf
wahrteem. Sullainis sahze klaueht reisu rei-
sehm, lai laistu eekschâ, un beidsiht itt stipri dau-

sijahs. Us weenreis kahds lohdsinsch eefsch wahrteem tikke atwiltts wakká, fwezzite paspihdeja ahrá, un fakda balsf sauze: Kas juhs tahdi effat? Uska atbildeja: Zekka-laudis, kas té meschá apmalidijufchees. Balss atkal teize: Ja tà irr, tad gan netaiká effat nahkufchi. Zif tad juhs effat? Uska atbildeja: Mehš tik divi ween effam ar saweem dirweem sirgeem. Nu tad, ta balsf teize, pawiffam tschetri gabbali. Bezza mahmina isbahse gaktu pa lohgu ahrá un tohs fweeschus apluhkuja. Majors gabje klastak un us to teize: Effat jel tik labbprahgtigi un laischeet muhs eefschá. Ta wezzene atbildeja: Nu ja, ja, juhs jaw effat tahds smuks jauns lungs; tad nahzeet jel eefschá muhsu brangá trakteeri. Winna atwehre wahrtus, majors gabje eefschá un tas sullainis ar sirgeem pakkaf. Luhf tur irr stakka dirwis tà ta wezzene teize, tur pat klast karrajahs tas stakka lukturis. Utneffeet to schurp, lai es winnu warru eededsinaht. Ruhmes un seenu juhs deesgan atraddiseet; tiklai onsu mums schoreif naw mahjá. Uska tohs sirqus eewedde stakkt un majors arri gabje pats apffattitees, ká tee tikschocht apkohpti, un bij ar wiffu pilná meera. Wezzene pa to starpu wahrtus prahgtigi aisflehdse un atflehgas pee ferwis paglabbaja. Tad us majoru teize: Nu, mihlais jaunskungs, nahzeet jel eefschá! Majors atbildeja: Labbprahgt eefschu. Bet memmin mihka, gahdajeet jel ka es drihš siltu suppi dabbuju. Zo man falsf ká flapjam sunnam un ehst gribbahs ká isfalkuscham wilkam. Labbi gan, tà wezzene atbildeja, tik ween man gauschi schehl, ka juhs ne warru tà apdeeneht, ká ihsti wajaga. Mans dehlš, pats fainneekš, naw mahjá, bet es steigfchohs un darrischu tik labbi, ká warreschu. Juhs gan manneet ka es druzin klibboju; galdu klast, wahrht un ehdeenu usneft weená reijē, tas irr preeksch mannis par dauds. Bet es farwai masai meitenei Ursulei usdohschu, juhs pee galda apdeeneht. Tas nabbags behrns irr gan mehms, ne warr ne pufs wahrdinu runnaht, bet tatschu labbi dsird un spehš ko padarriht. Par masu pufs stundu arri mans dehlš buhs mahjá un tad ar wiffu ees labbaki.

T r e f c h a n o d a k k a .

Majors nu nosehdehs pee tahs leelahs pobdu krahšs, druzin sakilditees. Tad ta meitene Ursule eenahze ar galdautu. Bija wehl mas skufkhts, apgehrbts ar farkanu kamsoli un melleem fwahrkeem; mizze, peedurknes un preeksch-auts bij tik balti ká sneegs. Winna isfkattijahs bahla un lohti nobehdajusees. Winnas behdas ko jaw pee gihmja skaidri warreja manniht, arri tam majoram dikti fehrehš pee firds. Winsch teize: Deews lai tew fwehti mibla meitin; man gauschi schehl, ka tu effi mehna un ne warri man atbildeht, es labprahgt ar tew runnatu. Ta meitene winnu usluhkoja ar behdigu waigu itt mihligi paklannijahs druzin, lifke pirkstu us sawahm luhpahm, apklahje galdu un tad atkal isgahje.

Par kahdu brihtinu Ursule nesse suppi; Majors zehlehs no krahšs augschá un sehdehs pee galda. Galdauts bij tik smalks un baltš ka winsch ne mas ne bij dohmajis; tahda patte arri bij ta salwete. Galda leetas wiffas bij no tihra sudraba. Arri ta suppe bij labba un gahrda. Winsch ihsti flaweja tahdu labbu usnemschanu un teize: Nu, flawehts Deews, ka tahda labba mahjweeta tikku; nu gribbu pehš tahm zekka gruhfibahm itt labbi atspirdsinatees. Ta meitene ar affaru pilnahm azzim un lohti nofkunmuffi winnu usfkattija un tad atkal isgahje ahrá.

Tas taf brihnumš, tà majors pee ferwis dohmaja, kalabb gan tas behrns irr tik nofkunmis! Nu sinnamš, dsirdht un ne speht atbildeht, ihpaschi meitischim, jebchu gan mas, tatschu gruhfa leeta. Bet taf tur kahda zitta waina arri buhs klast. Man lohti schehl par to behrnu, ka winsch ne warr pateikt, kas winnam kaisch.

Pehš kahda labba brihscha Ursule eenesse stinas zeppet i un fallatus un tur klast fleppen us galda arri nolifke masu gabbalinu papihra. Winna tam majoram mette ar azzim, fkattijahs us to papihra gabbalinu, tad atkal fahnis us ta fehka lohdsinu, un isgahje atkal itt drihš ahrá. Majors arr nu nomannija, ka zaur lohdsinu pa furru no fehka ihstaba warreja skat-

tist, ta wezzene gluhneja, kas istabâ noteekoh. Wînsch bij gan fapratîs, ka ta meitene bij sibmejuse, lai fleppen to zeddeli lassoh; tadeht to ne nehme wiss rohkâ, bet tik tà pat us galda tubwat peewilke un tad tohs ar trihzedamu rohku rakstîtus wahrduš tà lassija: „Zuhs esseet eenahkufchi flepkawu rohkâs! Scho naft jumš gribb gallu darriht. Sargajatees labbi. Kaut jel Deewš juhs un manni isglabhtu.“ Majors to lassijis, dikti sabihjâhs. Wînsch pahrdohmaja, woi labbak buhtu behgt, woi pretti turretees. Tatschu wînsch arri wehl schaubijâhs to ihsti tizzeht woi ne tizzeht. Patlabban arri Aška eenahze un eenesse majora zelka-sohmu eekschâ, fur wissadas tahdas leetas bija eekschâ, fo majoram pa nafti waijadseja. Majors nu lai fainneeze winna wallodu ne noklausitohs, sullainam Ungaru wallodâ isteize, fo esseht sinnahdabbujis, ka warroht abbi kohpâ isgudroht padohmu, kâ glabhtees. Sullainis par scho sinnu dikti sabihjâhs. Bet majors teize: Lai nu schi leeta gan irr bailiga, tatschu mums smeedameem par to leetu jarunna, lai ta fainneeze ne dabbu fajehgt, ka mehš jaw wissu sinnam. Aška tublin eefahze dikti smeetees, itt ka lungs buhtu scham kahdu lustigu johku pastahstijis. Tas majors teize: Tik dikti smeetees gan nu ne waijaga. Eij papreeksch un eenesš man abbas mannas dubbultas pistoles, ar fo pirmâ breefmâ warreschu fargatees. Mans sohbens, kas tur faktâ stahw, arr labbi derrehs. Bet tublin arr itt labbi apstattees wissas mallas, woi tu fo ne warri useet pee ka jo labbaki warr noprast, ka tē naw drohscha weeta. Lubko, woi fur ne atrad-difi eerohtschus, laupitas mantas, woi fur kahdi rasbaineeki naw paslehpti, un woi mehš ar behgšchanu ne warram isglabhtees. Es pa tam to fainneezi fagrabbšchu, lai winna tew pakkal ne leen. Tik drihš ka winna no fehka isnahks es winnu faufschu istabâ eekschâ, un weenadi ween ar winnas pfahpaschu. Aška isgabje un pehž kahda brihtina nahze atpakkal un nolikke tahš pistoles us galdu. Wînsch tihš bahš isstattijâhs no baitehm un teize: Es deesgan jaw esmu redsejis! Stallim blakkam irr slihts kamba-

ris preeksch kalpeem. Es to itt skaidri ismelleju. Appaksch gultas eeraudsiju uszellamas durwis, nostuhmu to gultu nohst, otwehru tahš durwis un eekahyu eekschâ. Bet fo es tur atraddu! Wiss-wissadas drehbes no smalkas wadmalas, no samta un sibda, ar affinin apraipitas. Tur bija dahrga sibdes weste, kas gan kahdam augstam kungam peederrejusi un schi riktigi tai weeta kas prett firdi stahw, bij zauri durta, un warr redseht, ka tur affinis strehjuschas aumakam ahra. Ta balta sibdes weste pa puffi tihri farkana nopehrwejusehs! Mehš pateesi effam flepkawu naggos un isbeht jaw ne warram. Wahrti irr ar stiprahm atflehgahm aisflehgti, un ta fainneeze, kâ man leekahs, irr tahš atflehgas labbi paglabbajusi. Tas muhris wissapfahrt irr pa augstu, tà, ka bes treppehm ne mas ne warr pahri tift. Un tad wehl, tohs sirgus arri ne gribbetum labpraht tē pamest. Kâ man leekahs, tad no teem flepkaweem scho brihb gan ne weens naw tē mahjâ fur paslehpees.

Lai winnu ar, tà majors atteize, buhtu wessals duzzis, ir tad es ne bihstohs. Bet tomehr man leekahs, ka tà buhtu labbaki, ka mehš tai fainneezei atflehgas atproffam un tad itt meerigi un gohdigi pa wahrteem isjahjam ahra; jo es labpraht gribbetu no tam isfargatees, ka ne buhtu affinis ja-isleij.

(Turplikkam wairak.)

A p l a m n e e k s .

1.

Kahds apiamneeks sawâ lepnibâ,
Un sawâ welna dusnibâ,
Dauds blehnu-darbus darrija:
Tohs nabbadsinus mohzija,
Tohs masalus wînsch spaidija,
Un weenu wezzu atraitni
Aprahpe wînsch itt wiltigi.

2.

Zauns wihš ar drohschu prahtinu
Un ittin labbu firninu,
Nahf atraitnei par paligu;

Wensch apsubdi to beftaunigu.
Wensch eet un fuhds bes bailibu,
Utsauz preeksch teefas aplamu,
Un peerahda kà wainigu.

3.

Lee fungi no tahs augftas teefas,
Kà rabbi weenas paschas meefas,
Sahl schelohf sawu aplamu,
Un pahrgrohft to taifnibu;
Ur mannu drohfschu kundfinu
Lee turra leelu schelumu
Un ne usluhko nabbagu.

4.

Ko darra wensch? Wensch eet bes behdahu
Redf paschu Kehninu pre teefas-galda sebscham,
Woi brahl tu falki taifnibu?
Es jaw patz klahtu stahweju,
Zo aplamneeku redseju,
Zo jaunu wihru pasifftu
Un winnu darbus sinnaju.

5.

Bet kas tad beidscht notikke?
Patz Kehninsch teesu ismekle:

Las aplams nahze zeetumà,
Dauid naudas tam bij jamakfa;
Wensch eet ar nolahluschu gihmi,
Zo dustniba padarra tahbu fihmi
Ka pee scha wihra redseji.

6.

Lad jauns wihrs dshres taifija,
Lohs kaiminus wensch aizina,
Un lehje wihnu pilnà stohpà,
Un dseeb ar wisseem weeseem kohpà:
„Lai Deems to labbu Kehninu
Jell ilgi usturr weffalu!
Pee gudribas un tikumu.“

Teefas fluddinaschana.

Us pawehleschenu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu walts ic. ic. ic.,
tohp no Dohbeles pagasta teefas wiffi, kam kahdas
taifnas praffischanas buhtu pee teem bijuscheem
Dohbeles fainneekem Pohlaimu Krischa Stein un
Pastaru Kahrla Siewart, par ka mantahm parradu
deht konkurse spreesta, zaur scho ukazinati, wiff-
wehlat libds 13tu Juhli 1846 pee schihs pagasta
teefas peeteikteek, jo wehlat ne weenu wairs ne
klaufihs. Dohbelè, tai 18ta Mei 1846. 2

(L. S.) ††† Grandowosky, teefas wezzakajs.
(Nr. 385.) Kagh, teefas stihweris.

Naudas, labbibas un prezzu firguš us plazzi. Ribgà, tanni 17tâ Juni 1846.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
i jauns dahlderis gelbeja	1	33	i pohds kannepu tappe malfahts ar	1	—
i puhrs rudju tappe malfahts ar	1	90	i — kinnu labbakas furtes — —	1	80
i — kweeschu — —	3	25	i — — fliftakas furtes — —	1	60
i — meeschu — —	1	50	i — tabaka — —	—	75
i — meeschu = putraimu — —	2	50	i — dselses — —	—	85
i — aufu — —	1	10	i — sweesta — —	2	40
i — kweeschu = miltu — —	3	75	i muzza filtu, preeschu muzza — —	6	25
i — bibdeletu rudju = miltu — —	2	35	i — — wihlfschenu muzza — —	6	50
i — rupju rudju = miltu — —	2	—	i — farkanas fahls — —	7	—
i — firnu — —	2	50	i — rupjas leddainas fahls — —	6	—
i — kinnu = sehklas — —	—	—	i — rupjas baltaš fahls — —	5	—
i — kannepu = sehklas — —	2	—	i — smalkas fahls — —	4	40
i — kimmenu — —	5	—			

W r i b w d r i e k e h t .

No juhrinallas gubernementu augftas waldischanas puffes: Wahrluhkotaja weeta G. v. Paucker.
No. 207.